

Forslag til forespørgselsdebat om man skal betragte løsrivelse fra Danmark for at være mere værd end menneskets liv.

(Inatsisartuni ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Ordførerindlæg:

Først og fremmest vil vi sige tak til denne debat, og vi vil begynde med at sige at, vores land er i begrænset selvstyre. Staten Danmark har besluttet noget som vi ikke kan gøre noget ved, for eksempel kan vi ikke blive fuld ansvarlig for udenrigspolitikken, og vi kan hellere ikke al ansvaret for statsborgerskab. Lige nu har den danske stat højhedsret, og den ejes af kongeriget.

Derfor har vi ikke 100% politisk ansvar her i vores land før vi bliver til en stat, det kan vi kun opnå ved at blive til en stat.

Afstanden mellem Grønland og Danmark er 3-4000 km. Vores land er en ø, og man kan nemt se landegrænsen. Da FN bekæmpede kolonialismen, kunne man nemt bestemme grænsen, da afstanden mellem Grønland og andre lande er saltvand, og vi har retten til at blive til en stat ifølge Selvstyreloven.

FN eksisterer da de fleste stater ikke er helt selvstændige, og at være en stat betyder ikke, man går fra hinanden. At være en stat betyder bare at os Inuit-Grønlændere, vi selv skal bestemme hvordan, og hvem i verden vi vil arbejde med, og vi kan selv organisere hvilke statslige organisationer vi vil arbejde med.

Vi fra Siumut ved meget om det der sker under kongeriget, utallige frygtindgydende ting har vi været igennem som folk:

Spiralskandale, de daniserede eksperimentbørnene, de juridiske faderløse, tvangsfjernelse af Grønlandske børn i Danmark, sanktioner, og i vil komme til at se at andre ting vil komme frem. Vi må have hele ansvaret som folket, hvis vi ikke får hele ansvaret vil tingene blive ved med at være sådan i fremtiden.

Og indenfor nutidens "rigsfællesskab", har vi længe vidst det har været problematisk, at have udenlandske læger, statsborgerskab, det at vi står udenfor EU, og vi ikke ejer arbejdstilladelsen i hospitaler (Dansk autorisation). Det er det der sker i nutidens rigsfællesskab. Tænk, når læger er på uddannelse, foregår det mest på engelsk, hvorfor så skal de først blive godkendt som danskere? Vi må gøre noget ved det politisk, for eksempel ved at arbejde med staten kan vi reformer det, det skal ikke handle om det er stat eller ej, og ikke mindst hvis der er tale om oversættere og tolke, skal vi sørge for de får løn og vi skal have kræfter til at realisere de reformer.

Vi fra Siumut er ved at være klar til den næste skridt, folket har rigtig længe ville være en stat, det er tid til at klargøre vejen.

Der er en måde vi kan gøre det på i selvstyreloven. på bilag 15 i betænkning er der en forslag hvordan vi kan gøre det.

Det er forbløffende, at vi følger et andet lands grundlov, vi har ikke engang været med til stemme om det, og ifølge den danske lov er vi ikke 100% selvstændigt.

Kongeriget har lovmæssigt autoritet over dette land vi træder på. Ansvar er oprigtig vores, os Grønlandere, ikke et andet land. Vi må tage det, fordi ingen andre vil give det til os. Det er op til folket og Naalakkersuisut til at handle. Statsdannelse kan ikke kun blive en valgkampagne, tiden er nu til at handle.

Flertallet i Naalakkersuisut og alle i vores parti, har et mål om selvstændighed eller statsdannelse. Vi ved også nogle fra oppositionen vil danne en stat – Hvorfor så har vi ikke prøvet at være enige om selvstyreloven? Hvordan skulle vi vide som Inuit-Grønlandere hvad vi skulle stemme på, siden der ikke har været enighed i Naalakkersuisut?

Vi kan også nævne det her, hvis et land vil være en stat, behøver den ikke være medlem af FN, men det er den mest attraktiv. Og landet behøver ikke at have en grundigt skrevet grundlov, men det er også den mest attraktiv.

Det er tiden til at handle for Naalakkersuisut. Vi må give en meddelelse til kongeriget, og starte med at handle til enighed. Det er tid til at forstå, som Inuit-Grønlandere, hvordan vi vil reformer os. Som stat kan vi selvfølgelig arbejde med Danmark, hvis vi kan lave en god aftale med hinanden. Vi kan også blive til en stat uden at helt formindre kongeriget. Der er mange forskellige ordninger i verden, vi kan have inspirationer fra.

Fra Siumut's side håber vi i denne debat, at Naalakkersuisut ved brug af vores rettigheder, kan igangsætte og gøre klar, til den offentlige kontakt med den Danske Stat, oven i købet man kan også skabe en kommission, der arbejder noget om der har en retning om statsfællesskab.

Tak for debattøren, vi håber en god debat, og jeg regner med at der vil være spørgsmål da det er en debat.

Kuno Fencker, Siumut.

(Denne version er oversat fra grønlandsk. Ved tvivlsspørgsmål er den grønlandske version gældende.)